

Kerékgyártó István

# Mitől nedves a tehén szeme

Részlet a *Fecske Milán élete, jó sora és viszontagságai* munkacímű pikareszkregényből

Egy november végi borús napon, amikor olyan szürke volt az ég, mint egy bádogkoporsó, és valami ragacsos nyákot szitáltak a cafatos felhők, csak ásítottam a nyelvi labor üvegfülkéjében, és erősen bántam, hogy ilyen korán bejöttem, mert az orosz volt az első óra aznap a főiskolán. Hallottam a fülhallgatómon Natasa szép barna, bűgő hangját, hogy kérdez valamit, láttam, mindenki fogja a mikrofonját és válaszol, csak én ülök ott tátott szájjal. Persze nem tudtuk, éppen kit hallgat a tanárnő, és mivel nagy esélyem volt rá, hogy nem engem, csak hogy mozogjon a szám, hát belevágtam.

– A tanárnő tudja, hogy miért nedves folyton a tehén szeme? Azért, kedves Natasa, mert, ha

néhány tanszékvezető, csupa férfi, öreg, rozzant maskarák. Szigorú képpel ültek ott a hosszú asztal mögött, velük szemben Natasa tanárnő, mintha ő lenne a vádlott. Néhány méterre tőle engem is leültettek, és felszólítottak, hogy adjam elő a törvéteket.

– Oroszórán egy viccet meséltem a mikrofonomba, mert az hittem, senki nem hallja – mondtam halkán, bűnbánón, fejemet leszegve.

– De hallotta valaki, ugye? – kérdezte a főigazgató.

– Igen. Sajnos hallotta.

– Na, akkor nézzük! – szólalt meg a természettudományi tanszak vezetője, akinek olyan vastag szemöldöke volt, mintha második bajusza nőtt volna a homlokán. Két kicsi ravasz szeme úgy nézett elő alóla, mintha függöny mögül leselkedne ki.

– Hogy tetszik érteni? – kérdeztem.

– Úgy, hogy mondja el, kérem, mit mondott akkor!

– De, bizonyára, ott van az a jegyzőkönyvben – feleltem, mert nem sok kedvem volt az idétlen viccet újra elmesélni.

– Nem hallotta, mit mondott a tanár úr? – kérdezte ekkor a testnevelési tanszék vezetője, akinek a hatalmas orra, gondolom a sok tüütükétől, apró vörös erekkel volt befutva. Csak néztem ezt a sok kéjsóvár, rút öregembert, és belekezdtem.

– Tudja a tanárnő, hogy miért nedves folyton a tehén szeme? Hát mert csak fejik.

– Fecske, ne nehezítse a helyzetét! – mondta a főigazgató, aki mind közül a legcsúfabb volt. Mindenütt vörös göndör szőr borította, és a foga felül kiállott az ajka alól, mint a nyulaknak. – Mondja el nekünk rendesen. Tehát miért nedves annak a tehénnek a szeme?

## Irodalom

KERÉKGYÁRTÓ ISTVÁN (Kaposvár, 1953. augusztus 27.) író, jogász. Számos prózakötete jelent meg, ezek közül több adaptációja színpadra is került. Legutóbbi regénye: *Szeretett Gazdám avagy Egy vezér ifjúkora* (regény, 2020. Kalligram)

önnek is naponta megrángatnák a tőgyét, és soha nem basznák meg, hát, kedves tanárnő, magának is folyton nedves lenne a szeme – mondtam és nyújtóztam egy nagyot, mint aki kezd ébredezni.

Látom ám, hogy Natasa fölugrik, a fülkémhez rohan, föltépi az ajtót, és kiabál. Hogy mit, azt nem értettem, mert oroszul tombolt. Erre mindenki kijött a kabinjából, általános fölfordulás kerekedett, senki nem értett semmit, Natasa zokogott, majd kirohant a teremből, és nem folytatódott tovább az óra. Ezek voltak a rövidtávú következmények, de sajnos akadtak hosszútávúak is. Fegyelmi ügy lett belőle.

Mikor beléptem a fegyelmi tárgyalásomra, ott ült a tanács, középen a főigazgató, mellette

– Mert csak a tőgyét rángatják, de nem ízélik meg soha – feleltem egészen halkán, szégyenkezve.

– Nem, nem, nem, kolléga! Kérem, pontosan idézze, hogy akkor mit mondott! – pislogott sunyin a bajuszszemöldökű, és mintha mosolygott volna.

– Muszáj? Hiszen azt önök nagyon jól tudják – védekeztem.

– Kérem, itt egy bizonyítási eljárás folyik. Itt nem lehet mellébeszélni – csattant fel a veresorru, és még az asztalra is csapott.

– Kedves tanárnő, mert, ha önnek is naponta megrángatnák a tőgyét, és soha nem basznák meg, hát, kedves Natasa, magának is folyton nedves lenne a szeme. Valahogy így mondtam akkor – feleltem megadóan.

Ekkor mocorgás támadt, láttam a nevetésüket próbálják elfojtani. Pukkadoztak, csak én ültem ott komoly képpel. Natasa tanárnő hangosan fölsírt, majd kirohant a teremből, mire kitört az egész fegyelmi bizottságból a röhögés. Már nekik is könnyes volt a szemük, s mikor abbahagyták, rám nézett az elnök, és nyúlfogai résein át ezt sziszegte felém:

– Maga takarodjon ki, majd behívjuk, ha meghoztuk a döntést.

Én kimentem, és a folyosón ott ült tanárnő. Már nem zokogott, csak csendben sírdogált. Zavartan tébláboltam, de ő intett, hogy üljek le nyugodtan a padra. Ültünk ott egymás mellett, én nem mertem szólni, ő meg csak szipogott. Végül megszólalt:

– Ertse meg, fiatalember, ilyet nem lehet! Ertse meg, ilyet nem szabád, amit magá tett.

Magyaráztam, hogy nem rá gondoltam, csak úgy mondtam, biztos voltam benne, hogy nem is hallja.

– Ilyet nem lehet. Ertse meg! – mondta könnyezve, aztán rátette a kezét a kezemre. Forró volt a tenyere, én megszorítottam, ültünk ott, és már mindketten könnyeztünk.

Néhány perc múlva aztán kiszólt valamelyik öreg maskara az ajtón, hogy bemehetünk.

Kirúgtak egy évre, a másodévet majd jövő ősszel újakezdhetem. A tanárnő az ítélethirdetés

alatt megint csak sírdogált, én felszisszentem meglepetésemben, mert erre azért nem számítottam. A bizottság vidám beszélgetés közepette távozott, mi meg ott álltunk a tanárnővel az üres teremben.

– Mocskos disznók! – sziszegtem.

– Azok – bólintott Natasa.

Együtt indultunk el, és anélkül, hogy egy szót is szóltunk volna egymáshoz, bementünk az iskolával szembeni kisvendéglőbe. Lesegítettem a kabátját, kértem két unikumot meg két sört, és csak akkor szólaltam meg, amikor koccintásra emeltem a kupicát.

– Bocsásson meg tanárnő, tényleg nem akartam megbántani!

– Semmi báj! Amúgy meg magát túl szigorúan büntették.

A harmadik unikum és a harmadik sör után bevallotta, hogy tulajdonképpen igazam volt abban a szemnedvedésben.

Ekkor néztem meg először alaposabban. Úgy negyvenöt éves lehetett, szép sima bőre volt, nagy kék szemei. Nem mondom, elég molettnek találtam, de olyan gusztusosan volt kövérkés. Láttam, már csillog a szeme, és most nem csak a könnytől, hanem az italtól.

– Hazakísérem, tanárnő – mondtam neki.

Bólintott, és mivel egy kicsit imbolygott, fölajánlottam neki a karom. Sértett és elkövető így indultunk egymásba karolva, a legnagyobb egyetértésben, a bíróságot szapulva.

Szovjetszkoje Sampanszkoje pezsgőt vett elő, azzal koccintottunk.

– Az en megalázásomra, meg a te kirúgásodra! – emelte a poharát, ekkor tegezett le először.

Mikor hozta az örmény konyakot, már láttam, csak azért akar inni, hogy teljesen elveszítse a gátlásait.

Az ágyban elmesélte, hogy vegyésznek tanult, de a férje meg Magyarország miatt otthagya a moszkvai kutatóintézetet. Imádja Puskind, Csehovot és Lermontovot, és a kémiát, de itt egyiket sem értik.

– En otthagytám értetek a nehézpátok kémiját, és eljöttem ebbe az országba, ahol nincsenek is nehézpátok – zokogott fel.

Udvariasságból nem mondtam neki, hogy nem miattunk, hanem a Moszkvában tanuló magyar diák miatt hagyta ott a hazáját, aki, mikor itthon főelvtárssá avanszált elhagyta őt.

Ahogy csókolgattam, lassan egyre inkább felforrósodott, mint a naptól az udvarra terített bolyhos gyapjútakaró. Ami persze más volt, mint, amikor egy elsőéves kislányt csaltam a szobámba, mert az meg olyan volt, mint mikor a puha friss gyepre ráheverünk. Az is jó volt, de ez is tetszett nekem. Ez a felforrósodott öregecske cserge.

Aztán nagyon finoman szerelmeskedni kezdtünk, mint egy balerina, olyan kecsesen, ügyesen bánt a testével. Mikor egyre gyorsult a ritmus, a fülemben suttogta:

– Gyere, kicsi Fecske mádarám, gyere básszál! Gyere básszál nágyon, hogy szemem ne legyen nedves!

Mit, mondjak. Igyekeztem.

Három napot kaptam, hogy elhagyjam a kolégiumot, de csak egy napot maradtam. Utolsó pénzemen megvettem a vonatjegyet, meg egy csokor piros rózsát. Egy kártyát csúsztattam a csokorba, amire azt írtam: KÖSZÖNÖM, ÉS MÉG EGYSZER: BOCSÁNAT!

Megkerestem Natasa szobáját az orosz tanzéken. Többen is üldögéltek az íróasztaloknál, mind nők, sárga volt a bőrük és rosszkedvűen cigarettáztak. Mikor beléptem, megállt a cigaretta a kezükben. Odamentem Natasához, átadtam a rózsákat, egy kicsit meghajtottam magam, és indultam is kifelé. Mikor az ajtóból visszanéztem, láttam, int nekem, és a mozdulat végén a szemére mutatott, de úgy, hogy talán csak én vettem ezt észre. Mutatta, hogy már nem nedves.